



## آخرین تیر اسلحه کریس

در دوره‌های اخیر جام جهانی فوتبال از یک تیم صرفاً قدرتمند اروپایی با بازیکنان مطرح حاضر در لیگ‌های معتبر به یک مدعی واقعی برای کسب عنوان قهرمانی تبدیل شده و هواداران پرتغال، همچنان برای رسیدن به نخستین فینال خود در تاریخ جام جهانی انتظار می‌کشند. شاید از جام جهانی ۲۰۰۶ به این سمت در هیچ دوره جام جهانی، ترکیب پرتغال به اندازه این دوره در قند و قواریه یک مدعی واقعی برای حضور در جام جهانی نبوده است اما این دوره از رقابت‌ها برای تیمی که در جام قبلی به شکلی غیرمنتظره مقابل مراکش شکست خورد و از دور مسابقات کنار رفت، اهمیت دیگری دارد. کریستیانو رونالدو که به زودی شمع تولد ۴۱ سالگی خود را فوت می‌کند، ششمین و آخرین دوره حضور خود در جام جهانی را تجربه خواهد کرد و این آخرین فرصت او برای فتح این تورنمنت بزرگ، پس از قهرمانی در یک دوره جام ملت‌های اروپا و دو دوره رقابت‌های لیگ ملت‌های اروپا خواهد بود؛ فرصتی طلایی برای یک افتخار طلایی و بزرگ، با نسلی که برای سال‌ها می‌تواند یکی از مدعیان جدی قاره سبز چه در جام جهانی و چه در یورو باشد.

### نحوه صعود چگونه بود؟



شروع دور مقدماتی برای پرتغال با یک شکست غیرمنتظره رقم خورد؛ جایی که این تیم در شب اخراج کریستیانو رونالدو از زمین در دبلین، مقابل جمهوری ایرلند نت به شکست داد اما پس از آن بود که روند سریالی بردهای پرتغال آغاز شد و سلسلای اروپا، به راحتی توانسته حضورش در جام جهانی را قطعی کند. صعود این تیم به جام جهانی با پیروزی جذاب و دیدنی ۹ بریک مقابل ارمنستان در آخرین بازی مرحله مقدماتی قطعی شد و پرتغالی‌ها برای رقم زدن این برد، رکورد‌های مرحله مقدماتی در قاره اروپا را جابه‌جا کردند و تمام بازیکنان هجومی، در روز صعود به جام جهانی خوش درخشیدند.

### میراث زنده اوزه‌بیو



اگر شوروی فروپاشیده را در نظر نگیریم، پرتغال را شاید باید قدرتمندترین کشور در نظر گرفت که تاکنون نتوانسته به فینال جام جهانی صعود کند. صعود به نیمه‌نهایی جام جهانی ۱۹۶۶ با درخشش اوزه‌بیو پس از شکست دادن برزیل با پله و تنها تیم قدرتمند کره شمالی در تاریخ جام جهانی و کسب مقام سوم این رقابت‌ها، شروعی طوفانی را برای پرتغال در تاریخ جام جهانی رقم زد اما پس از آن، پرتغالی‌ها فقط یک بارو در جام جهانی ۱۹۸۶ موفق به حضور در این مسابقات شدند. در قرن ۲۱ اما اوضاع تغییر کرد و از زمان صعود به جام جهانی ۲۰۰۲، پرتغالی‌ها موفق به حضور در تک دوره‌های مسابقات شده‌اند. حذف در مرحله گروهی ۲۰۰۲، جام جهانی ۲۰۰۶، حذف در مرحله یک‌هشتم نهایی ۲۰۱۰، حذف از مرحله گروهی ۲۰۱۴، حذف در مرحله یک‌هشتم نهایی ۲۰۱۸ و حذف از مرحله یک‌چهارم نهایی ۲۰۲۲، روندی از ناامی‌های سریالی را برای فوتبال ملی پرتغال در جام جهانی با وجود حضور بهترین بازیکنان جهان و کریستیانو رونالدو در ترکیب این تیم رقم زده است. صعود به دو نیمه‌نهایی جام جهانی در تاریخ، می‌تواند برای کشور کوچک اما با استعداد فوئالی پرتغال ناامیدکننده باشد.

### مدل بازی پرتغال چگونه خواهد بود؟



پرتغال مارتنیز از لحاظ تاکتیکی تیم انعطاف‌پذیری است و آرایش‌های مختلف بازی در سال‌های اخیر از مارتنیز در ترکیب پرتغال دیده شده است. با خط هافبک قدرتمند شامل ژائو و روبن توش، برناردو سیلوا، ویتینیا و برونو فرناندز، دست روبرتو مارتنیز برای ایده‌های تاکتیکی متنوع در جام جهانی باز خواهد بود. علاوه بر این خط هافبک قدرتمند، پرتغال مدافعین کناری مهمی‌ای از جمله نونو مندش دارد و حتی با وجود اینکه آنها برابر تیم‌های مدعی مالکیت توپ کمتری دارند، با ذهنیتی تهاجمی به میدان می‌آیند. البته که می‌توان از مارتنیز انتظار کارهایی غافل‌گیرکننده مانند حضور ژائو توش در پست مدافع راست را هم داشت.

### به یاد دیوگو

نام دیوگو ژوتا همچنان در خاطر پرتغالی‌ها زنده است؛ بازیکنی که مدتی قبل از درگذشت به دلیل یک سانحه رانندگی به همراه برادرش، در آخرین بازی حرفه‌ای خود با تیم ملی پرتغال توانست لیگ ملت‌های اروپا در سال ۲۰۲۵ را فتح کند. او در ۴۹ بازی ملی برای پرتغال ۱۴ بار گلزنی کرد و پرتغالی‌ها با انگیزه‌ای بالا برای او در جام جهانی به میدان خواهند رفت؛ به ویژه بازیکنان نزدیک به ژوتا از جمله ژائو کانسلو و روبن توش که برای دیوگو، به دنبال فتح جام جهانی در ورزشگاه مت‌لایف نیوجرسی هستند.



**پرتغال**



## Group k

**نهمین حضور در جام جهانی**

**سرمرئی: روبرتو مارتنیز (اسپانیا)**

**کاپیتان: کریستیانو رونالدو**

**بهترین عملکرد: رتبه سوم (۱۹۶۶)**

**رتبه در رده بندی فیفا: ۵**

**ستارگان: کریستیانو رونالدو (النصر)، برونو فرناندز (منچستر یونایتد) و ویتینیا (پاری سن ژرمن)**

**برنامه بازی‌ها:**

چهارشنبه ۲۷ خرداد: پرتغال - جمهوری دموکراتیک کنگو ۲:۰

سه‌شنبه ۲ تیر: پرتغال - ازبکستان ۲:۰

یکشنبه ۷ تیر: کلمبیا - پرتغال ۳:۰



نقش بزرگی در توسعه آکادمی‌های فوتبال پرتغال ایفا کرد.

تأثیر رونالدو تنها به زمین فوتبال محدود نیست. برند «اسی ۷»، فعالیت‌های تجاری، حضور در بازی‌های ویدیویی، تبلیغات جهانی و محبوبیت گسترده در شبکه‌های اجتماعی، او را به چهره‌ای فراتر از ورزش تبدیل کرده است. در پرتغال، بحث درباره رونالدو بخشی از زندگی روزمره مردم است؛ از کافه‌ها تا تاکسی‌ها، همه درباره او نظر دارند.

### قهرمانی تاریخی

سال ۲۰۱۶ سرانجام رؤیای بزرگ پرتغال محقق شد. تیمی که با هدایت فرناندو سانتوس و رهبری رونالدو وارد یورو فرانسه شده بود، برخلاف پیش‌بینی‌ها به فینال رسید و میزبان قدرتمند مسابقات را شکست داد. در شبی که رونالدو به دلیل مصدومیت اشک‌ریزان زمین را ترک کرد، اندر با شوتی تاریخی در وقت اضافه دروازه فرانسه را باز کرد تا پرتغال برای نخستین بار قهرمان اروپا شود. آن قهرمانی نه تنها یک جام، بلکه پایان دهه‌ها حسرت بود. سه سال بعد، پرتغال نخستین دوره لیگ ملت‌های اروپا را نیز فتح کرد و در سال ۲۰۲۵ دومین قهرمانی خود در این رقابت‌ها را به دست آورد تا ثابت کند موفقیت یورو اتفاقی نبوده است.

### کارخانه استعدادسازی فوتبال اروپا

یکی از مهم‌ترین دلایل موفقیت پرتغال، ساختار حرفه‌ای فوتبال پایه در این کشور است. آکادمی اسپورتینگ لیسبون که امروز به نام «آکادمی کریستیانو رونالدو» شناخته می‌شود، ستاره‌هایی چون رونالدو، لوئیس فیگو، نانی، ریکاردو کوارشما و نونو منز را به فوتبال جهان معرفی کرده است. بنفیکا و پورتو نیز طی دو دهه اخیر به مراکز بزرگ استعدادسازی تبدیل شده‌اند. انتقال ژائو فلیکس از بنفیکا به اتلتیکو مادرید با رقمی نجومی، نمادی از موفقیت مدل اقتصادی و فوئالی پرتغال بود. فوئال، فوتبال خیابانی و سیستم گسترده استعدادیابی باعث شده پرتغال با وجود جمعیت کم، همچنان یکی از مهم‌ترین صادرکنندگان بازیکن در اروپا باقی بماند.

### فوتبال، بخشی از روح مردم پرتغال

در پرتغال، فوتبال فقط درباره نتایج نیست؛ بخشی از فرهنگ اجتماعی و مذهب مردم است. روز مسابقه، خیابان‌ها حال و هوایی متفاوت پیدا می‌کنند. کافه‌ها مملو از هواداران می‌شود که درباره ترکیب تیم، تاکتیک مربی و عملکرد بازیکنان بحث می‌کنند.

### یک جهان، در انتظار جادوی رونالدو

پس از حذف از جام جهانی ۲۰۱۸، بسیاری فکر می‌کردند که این آخرین حضور کریستیانو رونالدو در جام جهانی خواهد بود اما او نه تنها در جام جهانی ۲۰۲۲، که در جام جهانی ۲۰۲۶ نیز شرکت کرده و همچنان رؤیای تبدیل شدن به اسطوره پرتغال را در سر می‌پروراند. نکته جذاب این است که اگر هر دو تیم پرتغال و آرژانتین در گروه خود صدرنشین باشند، می‌توانیم در مرحله یک‌چهارم نهایی شاهد تقابلی تاریخی بین رونالدو و مسی در آخرین جام جهانی دو اسطوره تکرار نشدنی دنیای فوتبال باشیم. اگر بخواهیم فرم بازیکنان را در نظر بگیریم، برونو فرناندز به عنوان بهترین بازیکن فصل فوتبال انگلیس، ویتینیا، ژائو توش و برناردو سیلوا شرایط بهتری دارند اما چه روبرتو مارتنیز به رونالدو برای حضور در ترکیب اصلی اعتماد بکند و چه نه، او همچنان کلیدی‌ترین بازیکن حاضر در ترکیب پرتغال خواهد بود و با قهرمانی در جام جهانی، می‌تواند تبدیل به یک نماد مقدس در کشورش شود. او در ۱۰ بازی اخیر یورو و جام جهانی خود، تنها یک بار از روی نقطه پنتالتی گلزنی کرده اما همچنان در این جام، نگاه‌ها به او خواهد بود.



### کار نامام مارتنیز

پرتغال یکی از تیم‌هایی است که در صورت قهرمانی، سرمرئی اش تبدیل به نخستین سرمرربی خارجی قهرمان در تاریخ جام جهانی خواهد شد. روبرتو مارتنیز اسپانیایی که با بلژیک در جام جهانی ۲۰۱۸ به مقام سوم رسید، پس از ناگامی در جام جهانی ۲۰۲۲ با شیاطین سرخ روی نیمکت تیم ملی پرتغال قرار گرفت و با این تیم تا مرحله یک‌چهارم نهایی یورو ۲۰۲۴ صعود کرد و موفق به قهرمانی در لیگ ملت‌های ۲۰۲۵ نیز شد. در فوتبال باشگاهی، روبرتو مارتنیز با قهرمانی جام حذفی انگلیس به همراه ویکان و پنجمی لیگ برتر با اورژون، گازنامه قابل دفاعی دارد اما در عرصه ملی با وجود برخی نتایج درخشان، جای خالی یک افتخار ملی بزرگ در کارنامه او احساس می‌شود و شاید این جام، فرصتی برای اتمام کار نیمه‌تمام مارتنیز باشد. اگر عملکرد درخشان در لیگ ملت‌ها نبود، شاید پرتغالی‌ها به دلیل عملکرد ضعیف در یورو ۲۰۲۵ دیدگاه مثبتی به مارتنیز نداشتند اما به او برای هدایت کردن کشتی تیم ملی پرتغال در آخرین جام جهانی کریستیانو رونالدو اعتماد شده است.

که بعدها به خانه سه غول بزرگ فوتبال پرتغال یعنی بنفیکا، پورتو و اسپورتینگ تبدیل شد.

### تأثیر اوزه‌بیو

اگر قرار باشد نقطه آغاز قدرت واقعی فوتبال پرتغال انتخاب شود، بدون شک باید به ظهور اوزه‌بیو اشاره کرد. مهاجم افسانه‌ای متولد موزامبیک که در دهه ۶۰ میلادی با پیراهن بنفیکا و تیم ملی پرتغال درخشید و نام کشورش را وارد نقشه فوتبال جهان کرد. جام جهانی ۱۹۶۶ انگلیس، صحنه بزرگ درخشش اوزه‌بیو بود. پرتغال با هدایت این ستاره به نیمه‌نهایی رسید و در نهایت مقام سوم جهان را به دست آورد؛ بهترین عملکرد تاریخ این کشور در جام جهانی. اوزه‌بیو با ۹ گل آقای گل مسابقات شد و پیروزی تاریخی پرتغال برابر برزیل مدافع عنوان قهرمانی را رقم زد.

اوژه‌بیو فقط یک فوتبالیست نبود؛ او نماد نسلی بود که فوتبال پرتغال را از حاشیه به مرکز توجه جهان رساند. بسیاری هنوز او را بزرگترین بازیکن تاریخ فوتبال پرتغال می‌دانند، حتی در عصر کریستیانو رونالدو.

### آغاز عصر جدید پرتغال

پس از سال‌ها ناگامی، دهه ۹۰ میلادی شاهد ظهور نسلی بود که بعدها به «نسل طلایی» مشهور شد؛ نسلی متشکل از ستاره‌هایی چون لوئیس فیگو، روی کاستا، فرناندو کوئتو، ژائو پینتو و نونو گومز. این نسل ابتدا با قهرمانی در جام جهانی جوانان شناخته شد و سپس پرتغال را به یکی از قدرت‌های ثابت فوتبال اروپا تبدیل کرد. تیم ملی پرتغال در یورو ۲۰۰۰ فوتبال چشم‌نوازی ارائه داد و در یورو ۲۰۰۴ که به میزبانی این کشور برگزار شد، تا فینال پیش رفت، هرچند شکست تلخ برابر یونان رؤیای قهرمانی خانگی را نابود کرد. با این حال، همان تورنمنت صحنه ظهور ستاره‌ای جوان بود که قرار بود فوتبال پرتغال را وارد عصری تازه کند؛ کریستیانو رونالدو.

### رونالدو؛ فراتر از یک فوتبالیست

کریستیانو رونالدو فقط بزرگترین گلزن تاریخ تیم ملی پرتغال نیست؛ او مهم‌ترین برند ورزشی تاریخ این کشور محسوب می‌شود. فوق ستاره‌ای که با بیش از ۲۲۶ بازی ملی و ۱۳۳ گل، تقریباً تمام رکورد‌های ممکن را جابه‌جا کرده است.

رونالدو طی سال‌های حضورش در منچستریونایتد، رئال مادرید، یوونتوس و النصر، فوتبال پرتغال را به سطحی جهانی رساند. او الهام‌بخش میلیون‌ها نوجوان در سراسر جهان شد و



## نسل طلایی، رونالدو و رؤیای بی پایان

# فوتبال، مذهب دوم پرتغالی‌ها

فراتر از مستطیل سبز رفته است. امروز تیم ملی پرتغال با هدایت روبرتو مارتنیز و کاپیتانی کریستیانو رونالدو، یکی از مدعیان دائمی تورنمنت‌های بزرگ محسوب می‌شود. تیمی که در رتبه پنجم رنکینگ فیفا قرار دارد و پس از قهرمانی در یورو ۲۰۱۶ و لیگ ملت‌های اروپا در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۵، دیگر صرفاً یک تیم مستعد نیست، بلکه قدرتی تثبیت‌شده در فوتبال جهان به شمار می‌رود.

### تولد فوتبال در سرزمین دریانوردان

فوتبال در اواخر قرن نوزدهم توسط دانشجوین

فرخ حسابی» در پرتغال کافی است روز مسابقه تیم ملی یا یکی از سه غول فوتبال این کشور فرا برسد تا ریتیم زندگی تغییر کند. کافه‌ها شلوغ می‌شوند، خیابان‌ها رنگ و بوی فوتبال می‌گیرند و بحث‌های داغ درباره ترکیب تیم و تصمیمات مربی در هر جمعی جریان پیدا می‌کند. فوتبال در این کشور فقط یک سرگرمی محبوب نیست؛ بخشی از حافظه جمعی و غرور ملی پرتغالی‌هاست. کشوری کوچک در غرب اروپا که با وجود جمعیت محدود، طی دهه‌های اخیر به یکی از مهم‌ترین قدرت‌های فوتبال جهان تبدیل شده و ستاره‌هایی پرورش داده که تأثیرشان

### امید یک کشور به ساق پای رونالدو است

## بار سنگین یک کهنه‌سرباز

**محمد رضا رحیم پورا** برای یک ملت ۱۰ میلیونی با سه روزنامه اختصاصی فوتبال، بازی چیزی فراتر از ورزش است. پرتغال شاید یکی از کوچکترین کشورهای اروپا باشد، اما تیم ملی اش «ا سلیستو داس کوناس» (تیم پنج سپر) از نظر عمق استعداد و وزن احساسات یکی از بزرگترین‌های فوتبال جهان محسوب می‌شود.

### فوتبال در بستر تاریخ

فوتبال پرتغال فقط تاکتیک نیست. این بازی‌ها جایی است که یک ملت تمام قیسه ناتمام خود را تماشا می‌کند. پرتغالی‌ها کلمه‌های دارند به نام «سائواد» که نمی‌شود درست ترجمه‌اش کرد. یک حس بین حسرت، دل‌تنگی و امید. همان حس‌هایی که وقتی اوزه‌بیو در سال ۱۹۶۶ در ویمبلی گریه کرد، تمام کشور با او گریست. همان حس‌هایی که وقتی لوئیس فیگو و «نسل طلایی» به جام نرسیدند، پرتغال در بن بست تاریخ گیر کرد. تا اینکه یک شب روشن در فرانسه، ابر قهرمان نامیرایشان در آسمان ورزشگاه فرود آمد تا سرانجام جام را بالای سر ببرد و سائواد را به شکوه تبدیل کند. تماشاگران پرتغالی در سکوها با این شعر بلند فریاد می‌زدند: «دی پرتغال! اسو!» یعنی «من اهل پرتغال!» این فقط یک سرود نیست؛ اعلام هویت است از زمانی که در پنج قاره پخش شده و پشت تیم ملی جمع می‌شود.

### معنای کریستیانو رونالدو

در آستانه ششمین جام جهانی‌اش در ۴۱ سالگی، کریستیانو رونالدو دیگر آن ابرستاره فرسایش‌دهنده دفاع حریف نیست اما دوگانگی حضور او در ترکیب، بزرگترین معمای تیم روبرتو مارتنیز است. آتالی‌های مدیر نشان می‌دهد که حملات پرتغال در این تورنمنت وابسته به یک بازیکن نیست. خط هافبک متشکل از ویتینیا، ژائو توش، برناردو سیلوا (که ریتیم بازی را تنظیم می‌کند) و برونو فرناندز (که توپ را به یک خط عمودی تبدیل می‌کند)، عمق استثنایی ایجاد کرده است. رونالدو برای سرمرئی یک «بازیکن موقعیتی» باقی می‌ماند؛ وقتی حریف لگد و در می‌چیند، از قدرت هوایی او استفاده می‌کند و در دقایق فشرده ضربات پنتالتی و شلوغی محوطه، همچون یک قاتل خاموش، تمام حرفه خود را در «زندگی در آن فضاهای کوچک» خلاصه کرده است. قوی‌ترین استدلال برای حضور رونالدو این است که آنها دیگر به او نیاز ندارند همو چیز را به دوش بکشند.

### جایی که همه سرمرئی هستند

این اشتیاق فقط به ترکیب تیم محدود نمی‌شود. در پرتغال، فوتبال مذهب است. در یک کافه در حالی که تیم ملی پرتغال به میدان می‌رود، ممکن است سه مرد بازنشسته بر سر اینکه کانسلو از سمت راست خط دفاع به خط هافبک برود یا نه، چانه بزنند. هواداران تیم ملی پرتغال به دو دسته تقسیم می‌شوند: آنهایی که رونالدو را بی‌ظن‌ترین ورزشکار تاریخ می‌دانند و آنها که او را مغرور خطاب می‌کنند.

اشتیاق به فوتبال در پرتغال «فراطبیعی» است؛ جایی که یک زننده تاکسی و یک پروفیسور دانشگاه به راحتی می‌توانند بدون مقدمه سر تاکتیک بحث کنند.

### لیسبون در برابر پورتو

فوتبال بدون جغرافیا و حس مکان معنا ندارد. لیسبون و پورتو دو چهره کاملاً متفاوت از یک کشور را به تصویر